
Tomasza Nocznickiego

Dzielnice: Bielany

Osiedla: Młociny

Atrybuty: Nazwy własne Nazwy osobowe Imiona i nazwiska

Rok utworzenia nazwy: 1960

Opis

Tomasz Nocznicki (1862-1944) - publicysta, działacz ludowy, współzałożyciel pisma "Zaranie". Przyszedł na świat w podgrójeckim Lipiu. Nie ukończył żadnej szkoły, przypadkowo uczył się krótko pod kierunkiem Kazimierza Prószyńskiego "Promyka". Był fornałem, pracownikiem poczty, później służył w wojsku stacjonującym w Grójcu. Po odejściu ze służby prowadził wiejski sklep. Zaangażowany w propagowanie polskości (popularyzował czytelnictwo, domagał się wprowadzenia języka polskiego do szkół i urzędów) został aresztowany i osadzony w tamtejszym więzieniu. Po wyjściu na wolność w 1908 roku zajął się 12-morgowym gospodarstwem w rodzinnej wsi, jednak skonfliktowany z miejscowym proboszczem szybko wyjechał do Warszawy, gdzie znalazł się w gronie działaczy patriotycznych - piastował obowiązki prezesa Towarzystwa Kółek Rolniczych im. Stanisława Staszica, był również jednym z założycieli pisma "Zaranie". 5 XII 1915 roku, po połączeniu Narodowego Związku Chłopskiego, Związku Chłopskiego i działaczy "Zarania" utworzył Polskie Stronnictwo Ludowe "Wyzwolenie", w którym pełnił obowiązki prezesa. Był ministrem bez teki w Tymczasowym Rządzie Ludowym Republiki Polskiej Ignacego Daszyńskiego (6 - 14 XI 1918) a następnie w rządzie Jędrzeja Moraczewskiego (17 XI 1918 - 16 I 1919). W okresie międzywojennym był poseł na Sejm I Kadencji i senatorem II kadencji. W swym dorobku miał około 2000 artykułów prasowych, także liczne okolicznościowe broszury (m.in. "Sprawa przyszłości ludu rolnego Polski" czy "O >Zaraniu, i zaraniarzach"). Po śmierci Marszałka Józefa Piłsudskiego odszedł od polityki. Był już wówczas działaczem Warszawskiej Spółdzielni Mieszkaniowej a w swoim mieszkaniu zgromadził bibliotekę liczącą ponad 6000 woluminów. Po wybuchu II wojny światowej stało się ono miejscem tajnych kompletów. Być może właśnie z powodu tej działalności w niewyjaśnionych do dziś okolicznościach zginął jego syn i wnuk. Po upadku Powstania Warszawskiego, wysiedlony ze swojego mieszkania i osadzony w obozie przejściowym w Pruszkowie. Ciężko choremu okoliczni mieszkańcy pomogli w ucieczce. Udało mu się dotrzeć do miejscowości Słomniki niedaleko od Krakowa, gdzie zmarł w miejscowym szpitalu. Po wojnie opublikowane zostały jego pamiętniki zatytułowane "Moje wspomnienia z ubiegłego życia" oraz tom wierszy zatytułowany "Smutki i żale".

Spoczywa:

Cmentarz w rodzinnym Lipiu, dokąd w 1947 roku - staraniem władz Stronnictwa Ludowego - zostały ekshumowane z cmentarza w Słomnikach.

Upamiętnienia:

ul. Krasieńskiego 10 - frontowa ściana domu, w którym mieszkał w latach 1928-1944 - granitowa tablica (odsłonięcie - rok 1962).

Ciekawostki

Ulica powstała pod koniec lat 50 XX w.

Stan obecny:

Nr 7: Szkoła Podstawowa Przymierza Rodzin nr 3 im. ks. Jerzego Popiełuszki. Szkoła dostała budynek na skutek przetargu w 2003 i przeprowadziła tu gruntowny remont. Placówkę otwarto w 2004 i nadano jej patrona. W 2006 oddano nowe boiska, które otworzył Robert Korzeniowski.

Gimnazjum nr 3 Przymierza Rodzin.

Data nadania nazwy: 1960.05.05
